

**ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**DIDŽIOSIOS DAILIDĖS, UŽTERŠTOS SUNKIAISIAIS METALAIS, IŠVALYMO IR
SUTVARKYMO (III ETAPAS) (DIDŽIOSIOS DAILIDĖS IŠVALYMO) PROJEKTO
DARBŲ RANGOS SUTARTYJE NUMATYTŲ DARBŲ ĮVYKDYMO TERMINŲ
NESILAIKYMO PAGRĮSTUMO, PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIO PAGRĮSTUMO**

TEMINIO PATIKRINIMO ATASKAITA

2012 m. kovo 23 d.
Alytus

Patikrinimo priežastis – dėl daugkartinių darbų įvykdymo terminų atidėjimų, dėl rangovo ir užsakovo ginčų dėl darbų apimties ir kainos, savivaldybės kontrolierius 2011 metų rugpjūčio mėn. lankėsi objekto rangovo, užsakovo ir techninio prižiūrėtojo darbo pasitarimuose. Savivaldybės kontrolierius nustatė, kad egzistuoja rizika:

- rangovas laiku nebaigs objekto ir savivaldybė gali netekti dalies arba viso projekto finansavimo iš ES fondų;
- rangovas gali nesumokėti Rangos sutartyje Nr. SR-784 numatytų delspinigių už laiku nebaigtus darbus;
- savivaldybė gali sumokėti rangovui daugiau, negu numatyta rangos sutartyje Nr. SR-784.

Patikrinimo tikslas – įvertinti Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) (Didžiosios Dailidės išvalymo) projekto, kodo Nr. VP3-1.4-AM-04-R-11-001, finansavimo ir administravimo sutartyje Nr. ST/2010/FA/43/SR-463 ir statybos rangos darbų sutartyje Nr. SR-784 numatytų darbų įvykdymo terminų nesilaikymo pagrįstumą ir įvertinti nustatą riziką.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra ir Alytaus miesto savivaldybės administracija 2010-03-26 pasirašė Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) (Didžiosios Dailidės išvalymo) projekto, kodo Nr. VP3-1.4-AM-04-R-11-001, finansavimo ir administravimo sutartį Nr. ST/2010/FA/43/SR-463.

Dailidės ežeras miesto centre su Miesto sodu bei Kurorto parku sudaro rekreacinę Alytaus miesto žaliojo žiedo sistemą. Didžiosios Dailidės ežeras svarbus organizuojant miesto gyventojų aktyvų bei pasyvų poilsį. Ilgą laiką į šį ežerą buvo išleidžiamos Alytaus pramoninio rajono nuotekos, todėl Didžiosios Dailidės ežero dugnas buvo labai užterštas sunkiaisiais metalais, kurių dauguma viršija leistiną normą, ir kėlė grėsmę miesto gyventojų sveikatai. Šio projekto idėja ir tikslas – išvalyti Didžiosios Dailidės ežerą, užterštą sunkiaisiais metalais, tokiu būdu pagerinti vandens telkinio ekologinę bei cheminę būklę. Projekto metu buvo iškastas užterštas dumblas ir išvežtas į dumblo saugojimo aikštelę.

Projekto biudžetas. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma – 3.675.809,00 Lt. Iš jų iki:

- 1.051.024,80 Lt – ES fondų lėšos;
- 2.624.784,20 Lt – Alytaus miesto savivaldybės biudžeto lėšos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010-06-02 nutarimu Nr. 712 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-23 nutarimo Nr. 787 „Dėl Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitė Vandens telkinių būklės gerinimo priemonės finansavimo intensyvumą (iki 90 proc. ES lėšos ir iki 10 proc. pareiškėjo lėšos). Remiantis šiuo teisės aktu ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-02-09 įsakymu Nr. D1-122, buvo nustatyta nauja Didžiosios Dailidės išvalymo projekto biudžete didžiausia tinkamų finansuoti išlaidų suma – 1.461.214,56 Lt. Iš jų iki:

- 1.249.387,64 Lt – ES fondų lėšos;
- 211.826,96 Lt – Alytaus miesto savivaldybės biudžeto lėšos.

Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-07-05 įsakymu Nr. D1-545 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. D1-5 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, finansuojamiems pagal 2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksmų programos VP3-1.4-AM-04-R priemonę „Vandens telkinių būklės gerinimas“ pakeitimo“, 10 proc. sumažintas. Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projekto biudžetas, dėl pažeidimų vykdant viešuosius pirkimus – konkrečiai pažeistos Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 1 d., 27 str. 1 d. ir 85 str. 2d. nuostatos. Todėl projekto biudžete nustatyta didžiausia projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma – 1.315.693,10 Lt. Iš jų iki:

- 1.124.966,76 Lt – ES fondų lėšos;
- 190.726,31 Lt – Alytaus miesto savivaldybės biudžeto lėšos.

Projekto įgyvendinimo laikotarpiu daugiau projekto biudžeto pakeitimo korekcijų neįvyko.

Alytaus miesto savivaldybės administracija ir UAB „Parama“ (veikianti jungtinės veiklos 2010-02-22 sutarties su UAB „Mevilsta“ pagrindu) 2010-06-03 pasirašė statybos darbų rangos sutartį Nr. SR-784. Rangovas įsipareigojo savo rizika atlikti Alytaus Didžiosios Dailidės teritorijos, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo rangos darbus pagal parengtą techninį projektą. Bendra rangovo atliekamų statybos darbų kaina – 1.202.656,66 Lt (be pridėtinės vertės mokesčio).

Darbu apimtys. Techniniame projekte nustatyta, kad iš 10,6 ha ežero teritorijos iškasamo grunto kiekis 168630 m³, išvežamo išdžiūvusio grunto į sandėliavimo aikštelę kiekis apie 97456 m³.

Rangos darbų sutartyje numatyta darbų įvykdymo pabaiga – 2011-03-01. Įvertinus, kad statybos rangos darbų sutartis Nr. SR-784 pasirašyta 2010-06-03, statybos darbų įvykdymo pabaiga, remiantis sutarties Nr. SR-784 16 punktu, pratęsta iki 2011-04-01, o statybos užbaigimo aktas Nr. SUA-188-(14.45) pasirašytas 2012-01-26, rangovas darbus atlikti vėlavo 10 mėnesių. Tai reiškia, kad projekto rangos darbų įgyvendinimo procesas tęsėsi 20 mėn.

Įvertinus patikrinimo metu surinktą ir analizuotą dokumentaciją, susijusią su Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projektu, nustatytos sutartyje numatytų darbų atlikimo terminų nesilaikymo priežastys:

1. Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projekto statybos rangos darbų pirkimo sutartis su rangovu UAB „Parama“ pasirašyta 2010-06-03, praėjus 3 mėn. po Viešųjų pirkimų konkurso nugalėtojo paskelbimo. Remiantis projekto finansavimo ir administravimo sutarties Nr. ST/2010/FA/43/SR-463 11.1.2 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-12-19 nutarimu Nr. 1443 patvirtintų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 185 punktu, projekto vykdytojas pateikia įgyvendinančiajai institucijai suderinti viešojo pirkimo skelbimo turinį ir pirkimo dokumentus, sutarties projektą, kitą susijusią informaciją. Konkrečiai šiuo atveju buvo derinama ir tikslinama finansavimo ir administravimo sutartyje nustatyto rodiklio – iškasto grunto kiekio (168630 m³) tarpinių ir galutinių rezultatų pasiekimo apskaičiavimo metodika. Rangovas, vertindamas susidariusią situaciją kaip galimą darbų neatlikimo laiku priežastį, Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui 2010-06-03 adresuotame rašte Nr. 410 siūlė sutartyje numatytų statybos rangos darbų įvykdymo terminą pratęsti adekvačiam sutarties derinimo su APVA laikui. Tačiau Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) supaprastinto atviro konkurso sąlygose apibrėžta, kad darbai turi būti atlikti iki 2011-03-01 nuo darbų pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos, o sutartis gali būti pratęsiama šalių susitarimu 1 kartą ne ilgiau kaip 1 mėnesį. Ši nuostata traktuojama kaip esminė konkurso sąlyga ir ją keičiant būtų pažeistas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

Vertinimas. Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projekto dokumentacijos derinimas su Aplinkos projektų valdymo agentūra darė įtaką statybos darbų įvykdymo terminui, tačiau tai neesminis veiksnys, lėmęs totalų atsilikimą nuo darbų vykdymo grafiko.

2. Išvalymo darbų organizavimas ir vykdymas nesilaikant darbo projekto ir darbų vykdymo grafiko. Rangovas pasirašydamas sutartį įsipareigojo darbus atlikti tokia sparta ir apimtimi, kokia numatyta statybos rangos sutarties Nr. SR-784 2 priede – Darbų vykdymo grafike. Jame išdėstytos tikslios pinigų įsisavinimo sumos ir darbų atlikimo terminai. Remiantis patikrinimo metu surinktais dokumentais, pirmasis atsilikimas nuo darbų vykdymo grafiko užfiksuotas praėjus 3 mėnesiams po sutarties pasirašymo. Alytaus miesto savivaldybės administracijos Investicijų skyriaus specialistė I. Dimšienė 2010-09-09 administracijos direktoriui adresuotame rašte Nr. IS-95 konstatuoja, kad darbai vykdomi vangiai, didelis atsilikimas nuo darbų vykdymo grafiko ir lėšų įsisavinimo. Iš to kyla grėsmė netekti galimybės ES lėšomis finansuoti dalies ar viso projekto, be to, Didžiosios Dailidės išvalymo projektas tiesiogiai susijęs su kito projekto – Didžiosios Dailidės pritaikymo rekreacijai – įgyvendinimu. Likus daugiau nei 1 mėnesiui iki sutartyje numatytos statybos darbų pabaigos, UAB „Parama“ 2011-02-18 administracijos direktoriui adresuotame rašte Nr. 05-126 konstatavo, kad išvalyta apie 50 proc. ežero ploto teritorijos. Apie likusių darbų įvykdymą informacijos nepateikė. Sprendžiant pagal Alytaus miesto savivaldybės administracijos investicinių projektų įgyvendinimo grupės 2011-06-21 posėdžio protokolą Nr. IN-P-08, atliktų darbų apimtys nedidėjo ir išliko tokios pačios, nors po paskutinės pateiktos ataskaitos apie atliktus darbus praėjo 4 mėnesiai. UAB „Parama“ atstovai investicinių projektų įgyvendinimo grupės posėdyje pripažino, kad pagrindinė priežastis, kodėl darbai vykdomi vangiai ir nesilaikant sutartyje numatytų terminų – technikos trūkumas. Remiantis rangovo parengtu darbo projektu, kuriame detalizuojamas išvalymo darbų organizavimas: apskaičiuotas reikalingas technikos kiekis, atsižvelgiant į jos pajėgumą, įvertinta statybos darbų įvykdymo trukmė (10 mėnesių), todėl darytina išvada, kad darbai buvo vykdomi nesivadovaujant darbo projektu.

Vertinimas. Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projekto statybos darbai buvo vykdomi nesilaikant darbo projekto ir darbų vykdymo grafiko, todėl šią aplinkybę vertiname kaip pagrindinę darbų neatlikimo laiku priežastį.

IŠVADOS

1. Didžiosios Dailidės, užterštos sunkiaisiais metalais, išvalymo ir sutvarkymo (III etapas) projekto išvalymo darbus rangovas vėlavo atlikti dėl:

1.1. finansavimo ir administravimo sutartyje nustatyto rodiklio – iškasto grunto kiekio

(168630 m³) galutinių ir tarpinių rezultatų pasiekimo apskaičiavimo metodikos derinimo ir tikslinimo užsitęsusio proceso su Aplinkos projektų valdymo agentūra;

1.2. rangovas statybos darbus organizavo ir vykdė nesilaikydamas darbo projekto ir darbų vykdymo grafiko.

2. Rangovui nepagrįstai uždelsus atlikti statybos darbus, remiantis sutarties Nr. SR-784 28 punktu, priskaičiuota 89.116,08 Lt delspinigių teisėtai ir teisingai. Delspinigių aktus yra pasirašęs UAB „Parama“ generalinis direktorius, tačiau Alytaus miesto savivaldybė nėra gavusi dalies ar visos priskaičiuotų delspinigių sumos.

3. 2011-11-29 Alytaus miesto savivaldybė uždarajai akcinei bendrovei „Parama“ pagal rangos sutartį Nr. SR-784 išmokėjo 1.455.214,56 Lt su PVM. Papildomų apmokėjimų nebuvo atlikta.